

rinin etkilerini ortadan kaldırmak ve kuyruklu yıldız tam manasıyla takip ederek incelemek üzere, özel cihazlarla donatılmış birçok füze uzaya fırlatacaktır. Venüs ve Merkür yıldızlarının yakınından geçecek şekilde ayarlanarak 3 Kasım tarihinde uzaya fırlatılması kararlaştırılan, astronotsuz MARİNER-10 uzay aracı, kuyruklu yıldızın resimlerini çekerek televizyon kanalıyla dünyaya gönderecektir. Diğer bir uydu olan ve halen güneşin etrafında dönmekte bulunan PIONEER-8 uzay aracı da, Ocak ayı başlarında yıldızın kuyruğu içine girerek yapısı hakkında bilgi verecek sinyalleri dünyaya gönderecektir. Bütün bunlara ilâveten kuyruklu yıldızın çekirdeği tarafından yayınlanacak radar sinyallerini kaydetmek üzere, NASA

nın California, Mojave çölündeki Goldstone anteni görevlendirilecektir.

İlk kademe roketinde meydana gelen yakıt arızasına rağmen 10 Kasım tarihinde uzaya fırlatılması programlanan Skylab-3 ekibi, en önemli gözlemleri yapmak olanağına sahip olacaktır. Ekibin Skylab uzay istasyonundaki planlanan 60 günlük görev süreleri, kuyruklu yıldız gözlemleri sebebiyle 85 güne çıkarılabilir.

Bu durumda astronomlar, en fazla radyasyona maruz kaldıktan sonra, 28 Aralıkta güneşin arkasından çıktığı tarihten itibaren dünyaya en yakın, yani 75 milyon mil mesafeye geleceği Ocak ayı ortasına kadar, kuyruklu yıldız incelemek imkânına sahip olacaklardır.

TIME'dan

Çeviren: NEDİM UZMAN

LoCoS

BİR RESİM YAZISI DOĞUYOR

YUKİO OTA

BABİLDEKİNE BENZEYEN DİL KARIŞIKLIĞININ ÖNÜNE GEÇMEK İÇİN BİR JAPON BİLGİNİ HERKESİN ANLAYABİLECEĞİ VE ÇABUKÇA ÖĞRENEBİLECEĞİ BİR RESİM DİLİYLE BASİT BİR HABERLEŞME SİSTEMİ TEKLİF EDİYOR. BU DENEMENİN AYRINTILARINI AŞAĞIDA OKUYACAKSINIZ.

Geçen yıl Viyana'da UNESCO'nun önerdiği altında toplanan milletlerarası bir konferansta 800 kişilik seçkin bir topluluğa «LoCoS» hakkında açıklamalar yapmak imkânını buldum. Aradan geçen zaman içinde sistem dünyanın her tarafında duyuldu. Yalnız bu konuyla ilgili araştırma çalışmaları daha başlangıçta-
dır. Bütün meslek dallarından uzmanlar ve bilginler, sosyologlar, tarihçiler, etnolog'lar, psikologlar, filologlar, pedagoglar, hattâ hekimler, biyologlar ve ressamlar bu resim yazı sistemini geliştirmek için beraber çalışmaktadırlar, ancak bu sayede LoCoS kapalı, her yerde kullanılabilecek, faydalı bir haberleşme sistemi olabilir.

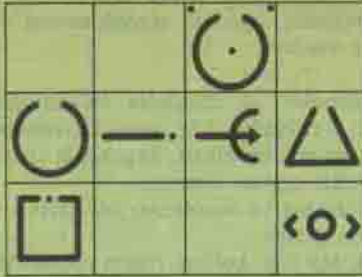
Acaba LoCoS nedir? O bazı belirli şeyleri ifade eden basit bir resim yazısı değildir, o kesin kurallara ve sistematik bir yapıya dayanan resim elementleridir ve onlarla kelime ve cümleler yapmak, yani

onları okumak kabildir. Milletlerarası anlaşmayı sağlamak için Osaka Fuarında ve Münih Olimpiyatlarında yararlanılan ve geliştirilmiş bulunan resim işaretlerinin ne büyük bir boşluğu doldurduğu herkesçe kabul edilen bir gerçektir. 3000'den fazla dilin konuşulduğu ve birçok yazı şekillerinin kullanıldığı bir dünyada, basit, herkesin anlayabileceği bir haberleşme sistemi bulmak muhakkak lüzumludur.

LoCoS gibi bir «dil» uzmanlar tarafından daha esash surette incelenir ve geliştirilirse bu ihtiyacı karşılayabilir.

Son zamanlarda yaptığım birkaç gezide, Mısır, Afrika, Türkiye, Doğu ve Batı Avrupa veya Amerika gibi birbirlerinden çok başka; farklı kültürlerle sahip ülkelerde LoCoS'un çabukça anlaşıldığına ve kolayca öğrenilebildiğine tanık oldum. Bir misâl: Hindistan'da bulunduğum sırada 17 ve 19 yaşlarında iki kıza bir saat içinde LoCoS'un prensiplerini anlatmıştım. Dört

Birşeyin büyüklüğünü açıklarken insanlar ellerinden faydalanırlar, küçük ve büyük kelimelerinin simgelerini bu düşünce- nin yardımıyla buldum :

		biz (bizi)	
insan adam	işareti geçmiş	vermek	düşünce nasihat fikir
su			iyi çok

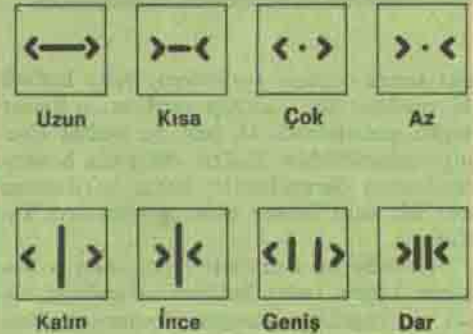
Soyut anlamların ifadesi güçlük yaratır. Aşağıda bu hususta birkaç olanak gösterilmektedir.

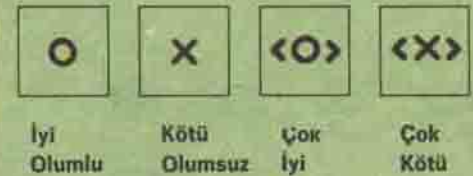
Bu anlamları soru işaretiyle birleştirirseniz lüzumlu sorulara ait simgeler meydana gelir.

Bunlar başka işaretlerin önüne de konabilir, böylece birşeyin uzun veya kısa, kalın veya ince, geniş veya dar, ağır veya hafif, çok veya az olduğu gösterilmiş olur :

İşaretler basit sıfatlarla üstünlük derecelerini belirten sıfatları ayırmakta da kullanılır. Küçük bir daire «iyi», çarpı işareti şeklinde bir haç «fena» ifade eder. Bunun etrafına iki tırnak konursa «çok iyi», veya «çok fena» anlamları elde edilir, ayrıca oldukça iyi, oldukça fenayı yazmakta kabildir.

Zamanı ifade etmek için de bir olanak vardır. Esas düşünce güneş ve saatin kollarından gelir. LoCoS bütün Avrupa dilleri gibi soldan sağa doğru yazıldığı gibi, geçmiş sol ve geleceği de sağ tarafla ilişkilendirmek yerinde olacaktır. Hal ise daima ortadadır. Varlık ve olmak anlamına gelen noktanın yardımıyla tam zamanı göstermek kabildir.

Gündüz

Öğle

Bugün
Öğleyin

Öğleden
Önce

Öğleden
Sonra

Akşam

Bu
Akşam

Genel zaman açıklamaları da kabildir :

Zaman

Ne zaman

Aynı
Zamanda

Şimdi

Önce

Sonra

Daima

Dün

Yarın
Daha sonra

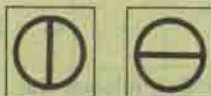
Tam bir yıl güneşin çevresinde dünyanın dört mevsimde dönmesinden esinlenmek suretiyle şöyle gösterilir:

Bu Yıl

Yıl

Gece gündüzün ayrılmasında basit bir düşünce hakimdir. Günün 24 saati aydınlık ve karanlığa ayrılmış olduğundan, dikey çizgi ile kesilen daire geceyi, yatay çizgi de güneşin doğduğu ufku gösterdiğinden sabahı açıklar.

Gece

Sabah

Zaman açıklamalarında nokta nasıl geçmiş ve geleceği göstermeğe yardım etmişse aynı zamanda o zaman akışının gramatik ayırımı da göstermekte kullanılabilir. Göz işaretinin önüne yapmak anlamına gelen bir çizgi konulursa bu görmek demek olur.

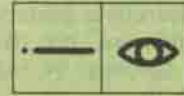
Görmek

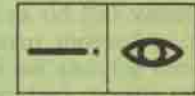
Parlamak

Geçmiş, bir çizginin önüne bir nokta, gelecek de arkasına bir nokta koymakla ifade edilir. Yatay bir çizgiyi kesen eğik bir çizgi, olumsuz manasını verir. Burada da geçmiş zamanla gelecek zaman ayırt edilir.

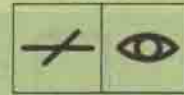
Hal ve öteki zamanlar ek çizgilerle gösterilir. Köşegen şeklinde iki yarım çizgi «eğer, takdirde» anlamına gelir. Emir hali için ayrı bir kare içinde ünlem işareti kullanılır.

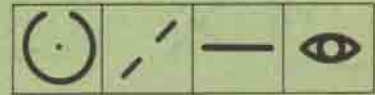
Gördü

Görecek

Görmemek

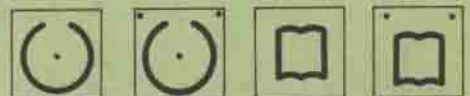
Gördüğüm takdirde

Gör

Bak !

Bir kelime cümlede çoğul olarak gösterilmek isteniyorsa, karenin üst köşelerine birer nokta konur.

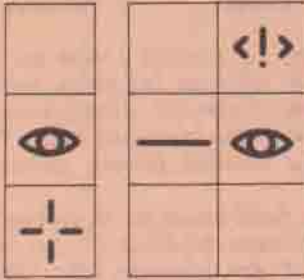
Ben

Biz

Kitap

Kitaplar

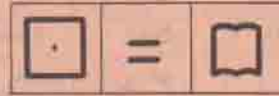
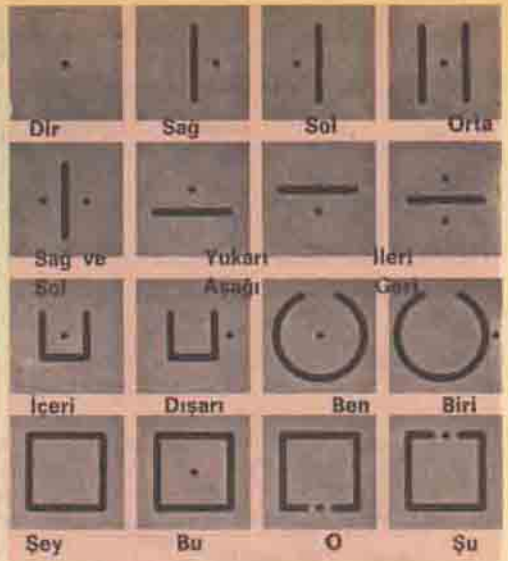
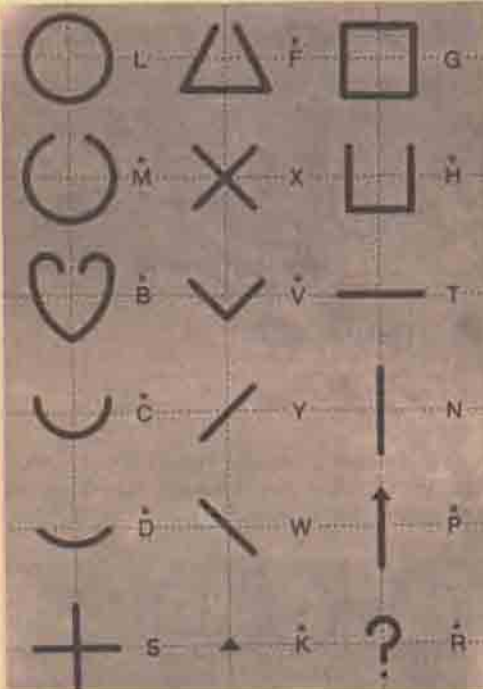
Birbirinin altında bulunan üç kare sırasına gelince : Bir cümlenin çekirdeği daima ortadadır. Bir kelime yazılış şeklinde değişmeden, gramer bakımından değişik olabilir, bunun için değişik kare sıralarına yazılır. Bir kelime bir ismin altına yazılırsa, sıfat, fiilin üzerinde bulunursa zarf olur: Göz kelimesinin altına ışık konursa, anlamı parlayan göz olur. Görmek kelimesinin üzerine «emin» kelimesi gelirse, çok iyi, tam emniyetli, esaslı görmek anlamı elde edilir.

Parlayan
Göz

İyice
Görmek

Olmak fiili bir eşit işaretiyle gösterilir. Eğer o karenin ortasında ise, bir (hal), karenin solunda ise idi (geçmiş) ve sağında ise olacak (gelecek) tir.

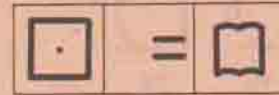
Bu Bir Kitaptır

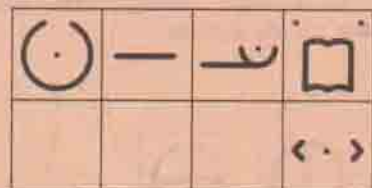
Bu Bir Kitap Değildir

Bu Bir Kitaptı

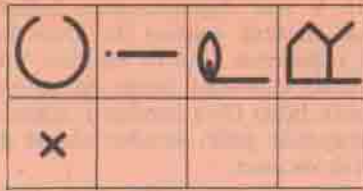

Bu Bir Kitap Olacak

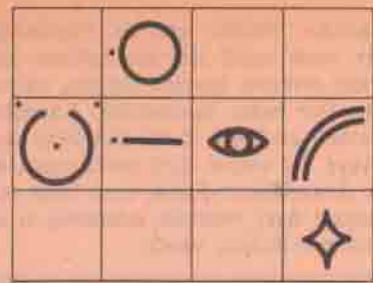

Benim Bir Çok Kitabım Var

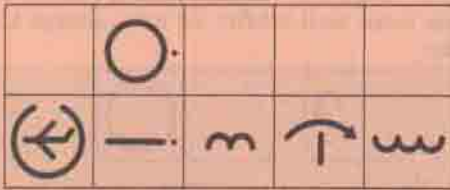
Tam cümlelere ait birkaç misâl :

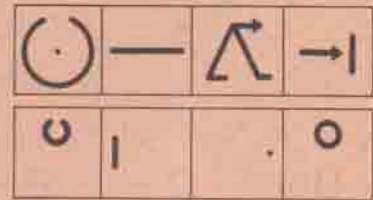
Kötü Bir Adam Komşu Evi Yaktı

Şiz Dün Güzeli Bir Gök Kuşuğu Gördük

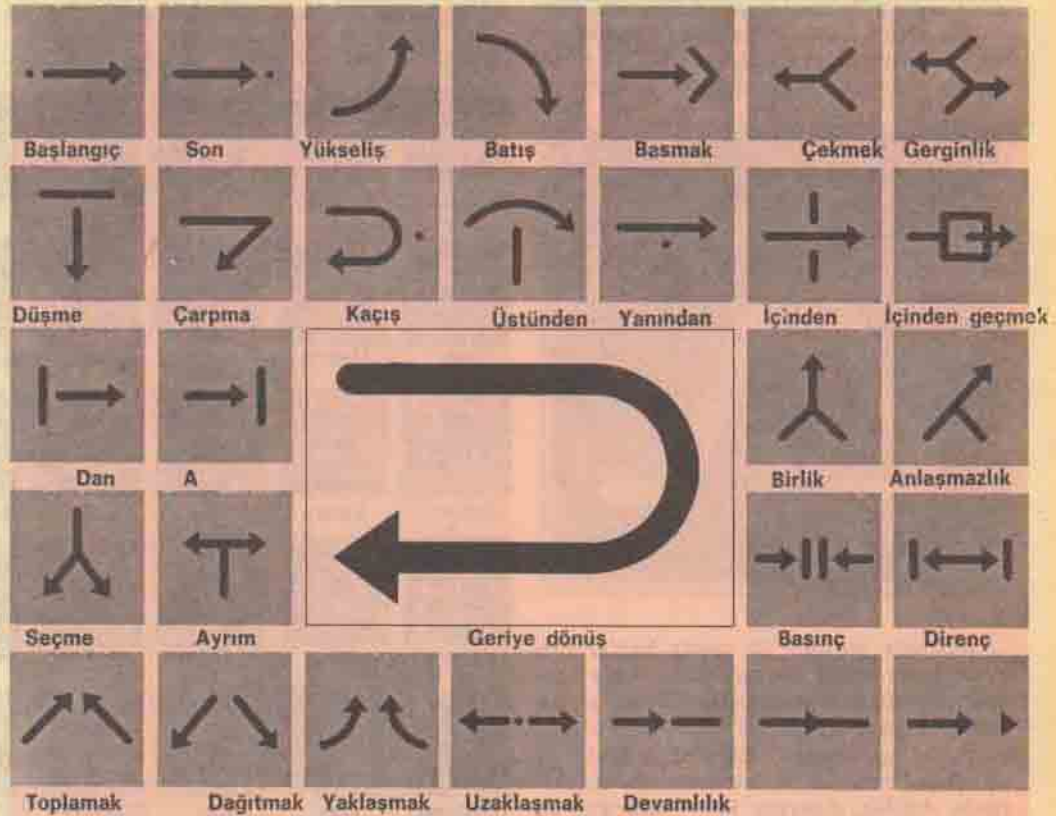
Pilot Yarın Denizin Üstünden Uçacak

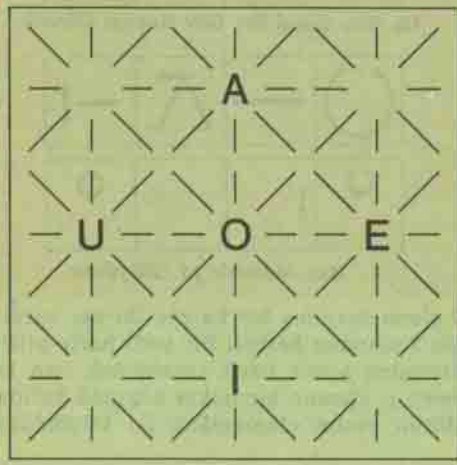
Ben Manuela'ya Gidiyorum.

Bu son misâl insan adlarının LoCoS ile yazılabildiğini gösterir. Sisteme sessiz ve sesli harfler için yeni simgeler eklenmek suretiyle bu yapılabilir. Sistem burada da oldukça basittir. Yardımcı bir araç olarak

9 alana ayrılmış bir kareye ihtiyaç vardır. Bu 9 alandan herbiri bir sesli harfe aittir. İstenilen sessiz harfi yazabilmek için karenin o alanına bir nokta koymak kâfidir. Bütün resim elementleri iki büyüklükte

yazılabilir. Bütün karenin büyüklüğünde iseler, yani kendi merkez noktası karenin merkez noktası üzerine gelirse, yalnız sessiz harfler bahis konusudur. Karenin içinde belirli bir sesli harfe ayrılmış olan bir noktaya bir sessiz harf yazılmışsa, bu bir hece demek olur. Fakat sesli harf ve ayrıca sessiz harf yazmak istenirse, o zaman iki kareye ihtiyaç vardır :

Bir resim işaretini ortadan kesmek suretiyle boşaltığımız takdirde bu iki sessiz harfin yan yana bulunduğunu gösterir.

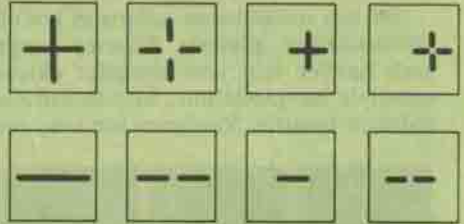
Resimde görülen 10 sessiz harfin üzerinde birer yıldız vardır. Onlar kare içindeki doğrultularını değiştirebilirler ve karenin beraber okunacak daha başka sesli harflerini gösterirler. Eğer O doğrultusunu değiştiren resim, elementinin merkezinde değilse, dışarıda kalır. Örneğin, ev

için kabul edilen çatıdan ve V'nin sessiz harf kıymeti ile açık, dörtköşe, sessiz harf kıymeti H. V sesi doğrultusunda değiştirilir. Fakat merkez noktası ile A'nın konumunda bulunursa ve I'ya bakarsa VAI okunur. İkinci kullanılan işaret durumunu değiştirmede, fakat O'yu sarmıştır, böylece HO sesi meydana gelir. Beraber olarak da VAIHO diye okunur.

Bir kelimenin yazılışında aynı sesin elemanı birkaç kere arka arkaya kullanılırsa, sessiz harf yalnız bir kere okunur ve ona uyan sesli harfler de arka arkaya konur.

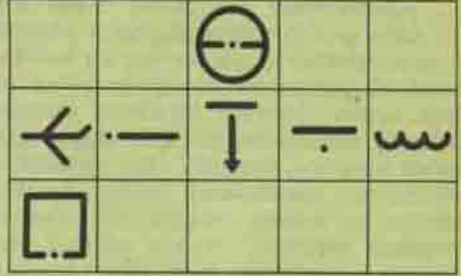
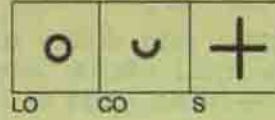
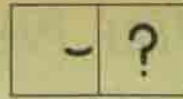
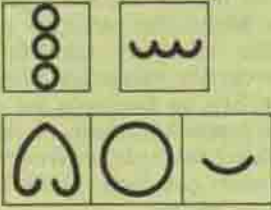

İstenilen her ad LoCoS sisteminde yazılabilir.

Aşağıdaki cümlenin anlamını derhal anlamak kabildir. Fakat LoCoS'ta da okunabilir.

Benim burada göstermek istediğim yalnız bir çerçevedir. Şimdi değişik disiplinlerin bilginleri biraraya gelmeli ve LoCoS'u bütün ihtiyaçlara cevap verebilecek bir durumda geliştirmelidir. Ben yalnız olanakları açıkladım. Birçokları belki işe yaramayıp atılacak, yenileri, daha iyileri düşünülecektir. Fakat bir başlangıç yapılmıştır.

DAS BILD DER WISSENSCHAFT'tan

Kitaplar sesizliğin çocukları ve yalnızlığın yapıtlarıdır.

MARCEL PROUST

Hayatın her alanındaki insanların hepsinin üzerinde birleşebildikleri iki şey vardır: Maaşlarının azlığı, işlerinin çokluğu.

BILL WAUGHAN

Büyük işler başarmak için üstün yetenekli olmak gerekmez. İnsaniüstü değil, ama insanların içinde onlarla birlikte olmak gerekir.

MONTESQUIEU

Hitabet: Beyinden gelen önemli mesajlar imiş gibi görünen, göğüsten derin ses çıkarma sanatıdır.

Yalan dört nala gider; hakikat adım adım yürür, fakat gene de vaktinde yetişir.

JAPON ATASÖZÜ

Bir şekilde doğar; fakat binbir şekilde ölürüz.

SIRP ATASÖZÜ

İnsana şans dirseğinin yardımıyla gelir.

İSPANYOL ATASÖZÜ

Hafif dertler konuşur, büyük dertlerin sesi çıkmaz.

SENECA